

Datum
2009-05-06

Identitet

Vår referens
Ann-Sofie Chudi
08 – 686 3957

Styrelsen

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till ny förordning om miljökvalitetsnormer för utomhusluft – Genomförande av direktiv 2008/50/EG samt MIKSA-förslaget

Ärendet

Stockholms läns landsting (Finansroteln, LS0903-0226) har begärt ett yttrande från AB SL angående rubricerade förslag från Naturvårdsverket. Förslaget riktar sig huvudsakligen till regeringen, men även till länsstyrelserna, kommunerna och andra aktörer inom luftkvalitetsområdet.

Bakgrund

Naturvårdsverket fick år 2007 i uppdrag av regeringen att ta fram ett förslag till genomförande av Europaparlamentets och Rådets direktiv (2008/50/EG) om luftkvalitet och renare luft i Europa samt ett tidigare redovisat regeringsuppdrag om samordning av kontrollen av miljökvalitetsnormerna för utomhusluft, det s.k. MIKSA-förslaget (MIKSA: Miljökvalitetsnormer – Kontroll i Samverkan).

Naturvårdsverkets förslag

Förslaget innebär att Länsstyrelserna får en samordningsroll för kommunernas kontroll av miljökvalitetsnormerna för utomhusluft. Kommunerna får fortsatt ansvar för kontrollen, men ska genomföra den enligt regionala program. Förslaget väntas innebära en viss effektivisering av luftkvalitetskontrollen i landet och ska underlätta för kommunerna.

Tidigare har svensk lagstiftning reglerat partiklar med storleksgränsen PM10 men det nya förslaget innehåller även ny miljökvalitetsnorm för fina partiklar (PM2,5). Ett målvärde om 25 mikrogram per kubikmeter luft (PM2,5) ska gälla 2010 och ett gränsvärde på samma nivå ska gälla från 2015. Enligt Naturvårdsverket innebär denna nya norm dock inga krav på åtgärdsprogram i Sverige eftersom de svenska PM2,5 halterna generellt är lägre än det föreslagna gränsvärdet.

I förslagets kapitel för definitioner nämns en förändring som kan få stora konsekvenser för trafik i tunnel. Hittills har väg- och tunnelbanetunnlar varit undantagna från den nuvarande svenska förordningens definition på "utomhusluft".

Naturvårdsverket föreslår ett avlägsnande av tunnarnas undantag från förordningstexten med hänvisning till EU-direktivet som endast gör undantag för "arbetsplatser". Naturvårdsverket skriver att "avsikten är dock att undantaget för tunnlar ska återfinnas i allmänna råd/handbok". Hur detta ska fungera i praktiken är dock inte beskrivet i förslaget. Om slutresultatet ändå blir att tunnlar inte undantas kan SL och väghållare tvingas bygga om t-banetunnlar respektive vägtunnlar för mycket stora belopp för att klara partikelnormerna.

Ytterligare en del av SLs verksamhet som kan påverkas utifrån direktivets smala undantag, som endast uppges omfatta "arbetsplatser", är bussterminaler (t.ex. Akalla, Slussen).

Sammanfattning och synpunkt från SL

Förslaget till ny förordning behandlar i huvudsak de olika tillsynsmyndigheternas nya arbetsfördelning inom luftkvalitetsområdet. För första gången föreslås också som framgår av ovan mål- och gränsvärde för de finaste partiklarna (PM_{2,5}) även om Naturvårdsverket tillstår att det nya gränsvärdet får liten eller ingen betydelse i Sverige. Det som direkt berör SL är den föreslagna definitionen för utomhusluft. I förordningstextens definition för utomhusluft vill Naturvårdsverket ta bort ett tidigare undantag för tunnlar. Däremot föreslår Naturvårdsverket att allmänna råd och liknande tillämpningsdokument fortfarande ska innehålla det nämnda undantaget.

SL driver trafik såväl i väg- som spårtunnlar samt i överbyggda terminaler. Det är av avgörande betydelse att veta om och hur den nya förordningen kommer att påverka verksamheten. SL förordar därför att undantaget för tunnlar bibehålls i förordningen.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på remiss LS0903-0226, överlämna verkställande direktörens förslag till yttrande.

Ingemar Ziegler
Verkställande direktör

Ann-Sofie Chudi
Chef Verksamhetsutveckling